

Teksten: 2 Cor 3: 1 – 6; Joh. 3: 6 – 8

Thema: *'de Geest als Gods wind...'*

De zondag na Pinksteren. Na het verhaal over het grote gebeuren van de start van de kerk, die gepaard gaat met tongen van vuur en het geluid van wind.

Pinksteren zou nu eigenlijk als uitbundig verjaardagsfeest gevierd moeten worden, maar daar is in de loop van de kerkgeschiedenis niet veel meer van over gebleven...

Er zijn wel veel vragen: wat is er van die eerste geestdrift overgebleven? Maar ook: wat zien we van die Geest? Wat zie ik?

Is de Geest in de mist verdwenen, of lukt het niet meer om mensen in beweging te krijgen? Moet je daarvoor naar opwekkingsbijeenkomsten. Is de Geest ver weg, of toch in het midden van de gemeente en dichterbij dan je denkt?

Maar, hoe dan?

We staan stil bij de betekenis van de Geest aan de hand van het beeld van de wind

1. Als het over beelden in de Bijbel gaat, eerst even een paar opmerkingen vooraf:

Beelden hebben mogelijkheden, maar ook beperkingen.

Je moet het beeld niet verwarren met de werkelijkheid (zie je hier bij Nicodemus, bij het beeld van de 'wedergeboorte' en ook bij de Samaritaanse vrouw bij de bron bij het beeld van het 'levende water').

Het beeld is niet meer, maar ook niet minder dan een opstapje naar een andere 'werkelijkheid', via 'geraakt zijn' en 'herkenning'

Dus: oppassen, dat je niet met het beeld aan de haal te gaat, of dat je knoeit aan die andere werkelijkheid, via het beeld. Zo van: bij het beeld is het zo, dan is het in die andere werkelijkheid dus ook zo.

Voorbeelden: mens als beeld van God (en vervolgens God op een menselijke wijze invullen) en de gelijkenissen in het NT (bijvoorbeeld bij de zaaier etiketten plakken op mensen)

NB: Steeds kijken, of er nog sprake is van geraaktheid en herkenning. Bijvoorbeeld via andere verhalen en/of beelden.

2. Wat levert het beeld van de wind op?

Let wel: de Geest is niet gelijk aan de wind, maar is *'als de wind'*

wat kan ons raken? Wat heeft mij geraakt? Wat valt er te ontdekken? Wat heb ik ontdekt?

Laten we eens puur kijken naar de wind, wat zien we dan?

- a. *je kunt hem niet rechtstreeks zien, wel voelen dat hij er is*
- b. *je kunt zien, dat hij er is in de beweging van losse deeltjes (hoe vaster ze zijn, hoe moeilijker het is te zien; een steen zal niet bewegen in de wind)*
- c. *Er is harde en zachte wind, mede door temperatuurverschil en het aardeverhaal (kloven en vlak land)*
- d. *je kunt eigenlijk alleen de richting van de wind zien (van + naar –)*

3. **Het beeld van de wind in het OT**, gebruikt voor de Geest van God (*'Ruach'*):
 Gen 1: 1 'en de Geest Gods zweefde over de oervloed, de wateren'
 De situatie van 'chaos' ('tohu wa bohu', 'woest en ledig') verandert in 'leefwereld van betekenis'. Alles wordt geordend, krijgt in het scheppingsverhaal (je zou het kunnen zien als een 'beeldverhaal') een naam, een betekenis en een richting.
 De Geest zweeft over de chaos, maar niet willekeurig: Hij is aanwezig en richtinggevend. De richting is om alles te ordenen naar Gods bedoeling.
 'Geest' = 'Ruach' ('adem', 'wind') en staat beeld voor het verhaal van God, dat vorm geeft aan de wereld van de chaos.
 Verderop in het Oude Testament zie je dat de Geest mensen aanraakt en in vervoering brengt, maar ook profeten aanzet tot handelen en profeteren. Juist daar waar 'chaos' heerst en 'wetteloosheid'. Met als doel orde te scheppen in de richting van Gods Verhaal voor mensen.
4. **Het beeld van de wind in het NT**, gebruikt voor de Geest van God ('pneuma') zowel in het verhaal van Nicodemus (Joh. 3: 6 – 8) als ook in Hand. 2: 1 – 4 en 2 Cor 3: 1 – 6 . Daarbij gaat het om een aangeraakt worden door de andere werkelijkheid (die van God), het in beweging komen (cq. 'tot leven komen') in de richting van Gods Verhaal (= 'de liefde, die zichzelf niet zoekt').
5. **Ik vind het een schitterende verbeelding van de Geest:**
- je kunt hem niet rechtstreeks zien
 - je kunt alleen maar zien, dat hij er is in de aanraking en de beweging van mensen, die niet vastzitten (bijv. aan dogma's)
 - reacties op harde wind (bij storm: 'luiken dicht'), en op een zachte koelte
 - je kunt eigenlijk alleen de richting zien van de Geest: altijd gericht op de ander. Dus niet willekeurig, zoals je misschien zou kunnen denken uit de opmerking van Jezus aan Nicodemus (*'de wind waait waarheen hij wil'*). Jezus bedoelt, dat de windrichting niet bepaald wordt door de menselijke wil, maar door Zijn wil. Dus kun je beter lezen: *'de wind waait, waarheen **Hij** wil'*
 - Wat is de goede wind? Liefde die zichzelf niet zoekt. Liefde die in beweging zet, aangeraakt door de ontferming''. En het begint bij het hart: *'waar het hart vol van is...''*
6. **Wat kun je ermee ontdekken? Wat heb ik ermee ontdekt?**
- in de geschiedenis van de kerk** zien we het proces van het vaststellen van de geloofsleer: aan de ene kant gaat het om vastigheid met dogma's als tegenwicht tegen allerlei *'wind van leer'*(Ef. 4), aan de andere kant is het een machtsinstrument, zonder oog en openheid voor voortschrijdend inzicht. En zonder beweging en richting. Meer een verdedigen van wat je hebt, met muren (*'een vaste Burcht is onze God'*), dan vol vertrouwen onderweg zijn, met een open blik voor wat er van het verhaal van God te ontdekken valt. Kerkscheuringen zijn altijd gebaseerd op ervaringen van de geest. Dat geldt ook voor opwekkingsbewegingen, waaruit wij als baptisten ontstaan zijn. De les van de geschiedenis: Wat ik zie is toch wel meer de aandacht voor het waarheidsverhaal en de verdediging ervan, met als gevolg een vastgelegd

geloofsverhaal, dat in het dagelijkse en persoonlijk leven niet herkend en beleefd wordt. Maar waar wel een handtekening onder moet worden gezet! Misschien is dat we één van de redenen voor kerkverlaters: geen persoonlijke herkenbare ervaringen van de geest. Met een scheve jaloerse blik naar allerlei opwekkingsbijeenkomsten...

Is daar de geest te vinden? Moeten wij meer in die richting?

- **In mijn persoonlijk leven.** Ik stelde mijzelf de vraag naar de beleving van de H. Geest. Ik ben niet een persoon ontvankelijk voor ervaringen om uit je dak te gaan. Altijd met minimaal één been op de grond. En toch zijn er ervaringen, die ik alleen maar kan benoemen, als aangeraakt door de Geest.

Heel concreet: een aantal jaren geleden, twee dagen voor Pinksteren, ik was volop in voorbereiding met het thema: *'de Geest die levend maakt'*, Voor Pinksterzondag. Op vrijdagavond een telefoontje: één van mijn beste vrienden plotseling overleden, hartstilstand, Klaus Pritzkeleit in Berlijn. Ik was helemaal ondersteboven. Liefdevolle mensen om me heen. En eigenlijk meteen al de opmerking: *'we zoeken wel iemand die zondag de dienst voor jou kan doen'*. Nachtje slapen en toen werd ik geconfronteerd met de vraag: *'loop ik nu weg voor het verhaal van God?' 'Heeft het verhaal van God geen betekenis in deze situatie?'*. En bij mij kwam bovendien: het zinnetje uit Genesis 1: de aarde nu was woest en ledig en de geest van God zweefde boven de wateren. Chaos was de werkelijkheid, maar ook de ontdekking dat het Verhaal van God daar al aanwezig was. Bij mij ook chaos, maar op de één of andere manier ook dat verhaal! En dat was op dat moment ook werkelijk bij mij aanwezig. Ik had die Pinksterzondag een verhaal, met emotie, dat wel, maar uitgaande van Gen. 1 ging het over de geest die aanwezig is, om van chaos *'mensenland'* te maken, zoals Huub Oosterhuis, dat in een prachtig lied benoemt. (Nwe Liedboek 322). *'De Geest die levend maakt'* gaf mij diepere betekenis aan het Opstandingsverhaal.

Het verhaal van die vriend kwam bij mij de afgelopen week ineens weer boven. Geestgestuurd denk ik dan. Geraakt door een lied dat ik van mijn vriend gekregen heb, en dat ik, nu jaren later, herken als lijflied voor mijn leven. Met de ingrediënten van de Geest: *'aanwezigheid'*, *'troost'*, en *'richtinggevend'*.

Een lied van Gerhard Schöne:

*Spar deinen Wein nicht auf für morgen,
sind Freude da, so schenke ein.
Leg was du hast in ihre Mitte,
durchs Schenken wird man reich allein.*

*Spar deinen Mut nicht auf für später,
wenn du mal 'was ganz Groszes' bist.
Dein kleiner Mut hilft allen weiter,
weil täglich Mut vonnöten ist.*

Zo krijgt voor mij de Geest betekenis en helpt het beeld van de wind om mij dat bewust te zijn: ongrijpbaar, overstijgend en toch heel dichtbij, in mij

aanwezig, mij rakend in mijn diepste zijn. Om mij de ogen te openen voor liefde die zichzelf niet zoekt. Gezien te worden, maar ook om zelf te zien..
Onderweg in mijn leven.

De geest als een levenswind met een verhaal, waarin ik een plaats mag hebben.

- **In ons gemeente-zijn.**

- stuk voor stuk persoonlijke verhalen, of ook gemeenschappelijke belevenissen?
- Momenten van uit je dak durven gaan of toch met de luiken dicht uit angst voor de harde wind?
- Welke dingen houden ons vast, of willen we zelf graag vasthouden en staan het vertrouwen in de weg en de openheid en de inspiratie om op nieuwe wegen te gaan?

Dat is de moeite waard om samen verder over te spreken....

Amen